

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | VII. ROČNÍK | LEDEN 2021

Včelaření je krásný koníček

rozhovor s Marií Knödllovou na stranách 8-9

www.ocfryda.cz

KTERÉ SE
MŮŽETE
DOTKNOUT!

INZERCE FMP 1719/01

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Elzerové (17. část)

► Petr Juřák

Elzerové patřili mezi největší podnikatele a zaměstnavatele ve městě. Jejich doménou bylo textilnictví, okrajově se ovšem věnovali také stavebnictví, nevyhýbali se ani veřejným záležitostem. V minulém čísle jsme se věnovali Johannovi Elzerovi nejmladšímu, v jeho příběhu budeme pokračovat.

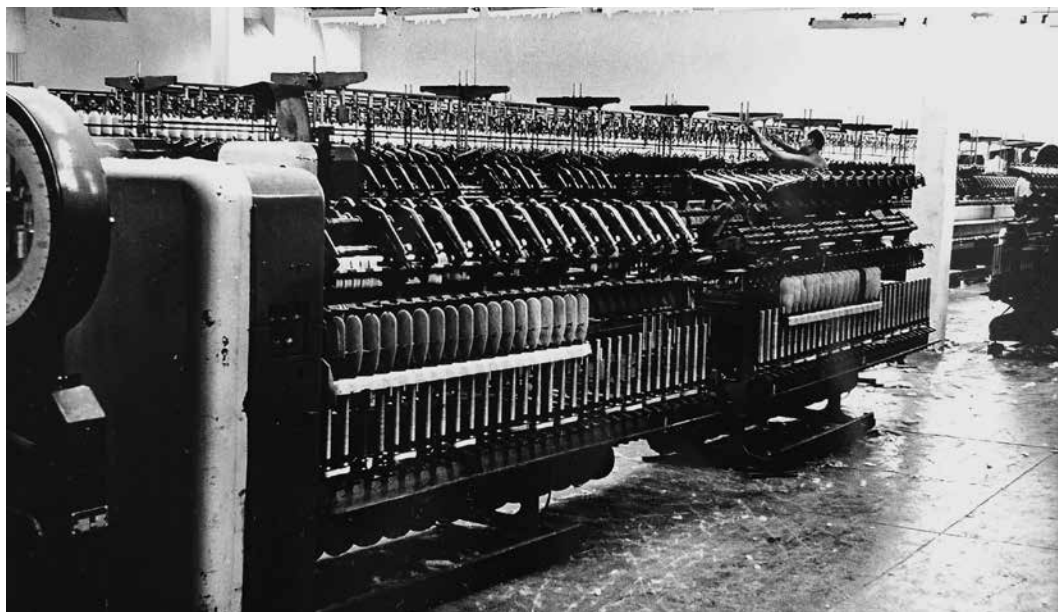
Škola a studia

Již jsme zmínili, že v žádosti Johanna Elzera ze 14. srpna 1940 je uvedena řada životopisných údajů. Po absolvování německé obecné školy v Místku nastoupil do německého gymnázia ve Frýdku, mezi jehož spoluzakladatele a podporovatele patřil jeho otec. Svá gymnaziální léta ukončil úspěšně vykonanou maturitní zkouškou.

Specializované odborné vzdělání, které později uplatnil v rodinné firmě, získal na technické škole pro textilní průmysl v Reutlingenu v Bádensku-Württembersku a na obchodní akademii ve Vídni, kde absolvoval abiturientský kurz. Praktické dovednosti pak získal v jednom významném textilním domě v Americe a v několika předních textilních společnostech v Itálii a Německu.

Bojiště a „bojiště“

Když vypukla první světová válka, přihlásil se jako dobrovolník do rakousko-uherské armády, v jejichž řadách zůstal až do konce války v roce 1918. Dosáhl hodnosti nadporučíka, za své zásluhy byl několikrát vyznamenán.

Interiér tehdy již bývalé Elzerovy přádelny (Slezan 03, 1972).

Foto | Zemský archiv v Opavě

Po demobilizaci se vrátil do Místku a stal se spolupracovníkem v otcově podniku, jehož řízení se později ujal se svým bratrem Victorem. Následující období v samostatném Československu Johann považoval z hlediska řízení a existence firmy za nejhorší ve svém životě: „*Léta od 1918 až do vůdcem a jeho hrdou Wehrmacht provedeném osvobození v březnu 1939 bylo nejtěžší z mého života. Byl jsem také podroben neslýchanému tlaku ze strany českých úřadů, neboť německé osazenstvo mé firmy jim bylo trnem v oku a moje firma byla označena jako germanizační pevnost, proti které je třeba útočit. Boj vedli zejména po stránce hospodářské. Moje firma nedostala žádné státní zakázky, zatímco ostatní židovské závody*

byly těmito zakázkami tak zaměstnány, že je nestačily ani zvládnout.“

Spolková činnost

Johann Elzer se stal podporovatelem všech místeckých národních a kulturních aktivit týkajících se německví. Podílel se také „na boji za záchranu“ Německého domu v Místku „před českou rozpínavostí“.

Byl členem řady německých spolků v Místku, od roku 1907 působil v německém turistickém spolku Beskiden-Verein, v následujícím roce vstoupil do Deutschvölkischer Turnverein (Německého národního tělocvičného spolku), do Deutscher Kulturverband (Německého kulturního svazu), do Deutscher Mänergessangverein (Německého

mužského pěveckého spolku) a do Verein Deutsches Haus (Spolku Německého domu). O další dva roky později se pak stal členem sdružení Bund der Deutschen (Svaz Němců), poté byl také členem Sudetendeutsche Partei (Sudetoněmecké strany).

Mezi jeho zájmy patřila myslivost a automobilismus. Johann byl členem Jagdverein St. Hubertus (Loveckého spolku sv. Huberta), později v rámci unifikace spolkové činnosti začleněného do Reichsbund Deutsche Jägerschaft (Německé lovecké společnosti) a Mährisch-Schlesischer deutscher Automobilclub (Moravsko-slezského německého automobilového klubu). Ten byl pro změnu včleněn do Der Deutsche Automobil-Club (Německého automobilového klubu). ■

INZERCE

ČERPACÍ STANICE LPG

➔ **Frýdek-Místek, Palkovická 320**
(směr Palkovice, u přehrady Olešná)

➔ **Kunčičky u Bašky 66**
(směr Frýdlant nad Ostravicí, u odbočky do Bašky)

11,90 Kč

www.auta-lpg.cz

**VÝROBA VŠECH
TYPŮ KLÍČŮ
A AUTOKLÍČŮ
ŽELEZÁŘSTVÍ**

Místek náměstí
Tržní 23

Tel.: 558 434 603

www.klicesopko.cz

FMP 177/01

FMP 162/10

Komínictví
BUMBALA

+420 724 921 728

bumbala.lukas@seznam.cz

www.kominictvibumbala.cz

FMP 177/01

Tříkrálová sbírka letos pouze virtuálně

Letos tři králové do ulic měst a obcí nevyrazili.

Foto | Jiří Sachr

Se začátkem roku 2021 odstartoval také letošní ročník Tříkrálové sbírky. Ten je hodně netradiční, koleda se totiž přesouvá výhradně do on-line prostoru.

Dárci mohou podpořit svým příspěvkem přímo konkrétní Charitu, k čemuž slouží unikátní variabilní symbol pro jednotlivé

Charity. Příspěvek je tedy možné zaslat na frýdecko-místecký účet Tříkrálové sbírky s číslem 66008822/0800 a variabilním symbolem 77708004.

Tříkrálová sbírka je aktivnější na sociálních sítích a obecně v on-line prostoru. Podpořit sbírku je možné také příspěvkem do „on-line“ kasičky na webu

trikralovasbirka.cz nebo zaslat DMS ve tvaru DMS KOLEDA 30, 60 nebo 90 na číslo 87777.

Tříkrálová sbírka má mnoho rozměrů – společenský, finanční, pastorační, komunitní, duchovní. Letos mohou zájemci přispívat až do 24. ledna. Vloni byla v rámci Charity Frýdek-Místek vybrána částka 2 374 608 korun. ■

Tradiční oblíbená jména: Eliška a Jan

Vloni se narodilo ve Frýdku-Místku 1132 dětí. Ve srovnání s rokem 2019 to je o dvaapadesát dětí méně. Chlapců bylo 554 a děvčat 578, v pěti případech pomáhali porodníci na svět dvojčatům. Mezi nejoblíbenější dívčí jména vloni patřila znovu Eliška, která se na špici oblíbenosti drží už od roku 2017. Následovala Nela, Sofie, Natálie a Ema. Mezi chlapeckými jmény vedl Jan, následovali Filip, Adam, Jakub a Matyáš. Některé děti už tradičně dostaly neobvyklá jména, jako např. Xavier, Salomon, Mave-rick či Zara, Lotta, Tiffany nebo Médea. ■

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek | Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: EUROPRINT a.s., Pod Kotlářkou 3, Praha | Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční | Nevyžádané příspěvky nevracíme | Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce | Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 16. 1. 2021 | Náklad: 25 800 ks | Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerce vám rád zprostředkuje

Jiří Sachr

Tel.: 608 832 606

redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

Uzávěrka inzerce do příštího čísla je 1. 2. 2021

www.fmpatriot.cz

KOMPLEXNÍ SLUŽBY GRAFIKA | REKLAMA | TISK

zal. 1991

grafika · reklama · tisk
KLEINWÄCHTER
holding s.r.o.

Čajkovského 1511, 738 01 Frýdek-Místek

Tel.: 558 637 285, 558 437 147

E-mail: tiskarnaklein@tiskarnaklein.cz

WWW.tiskarnaklein.cz

FMP-173/01

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA
OBCHODNÍ AKADEMIE
JAZYKOVÁ ŠKOLA
FRÝDEK-MÍSTEK

✓ Strojrenství	✓ Informační technologie
✓ Technická zařízení budov	✓ Obchodní akademie
✓ Technické lyceum	✓ Ekonomické lyceum
* všeobecný technický základ	✓ Veřejnosprávní činnost
* výborná příprava na VŠ	

Jsme POJFM! Jsme škola, která spojuje!

- ✓ jistota uplatnění pro techniky i ekonomy
- ✓ vysoká podpora výuky cizích jazyků
- ✓ nadstandardní úroveň vybavení a spolupráce s firmami
- ✓ dlouhodobě výborné výsledky u maturitní zkoušky
- ✓ škola s vysokou přidanou hodnotou
- ✓ certifikáty – CISCO, Autodesk, ECDL, FCE, CAE
- ✓ rozsáhlá mimoškolní činnost, Klub anglického divadla
- ✓ odborné praxe studentů v zahraničí v rámci Erasmus+
- ✓ výuka odborných předmětů v angličtině – CLIL
- ✓ bezplatné kurzy přípravy k přijímacím zkouškám

web: www.pojfm.cz, email: skola@pojfm.cz,

FB: @pojfm, tel: 558 406 111

Den otevřených dveří: 12. 1. 2021 – sledujte web

FMP-1685/03

Poplatek za svoz odpadu se letos zvýší

Zastupitelé města na svém pro-sincovém jednání schválili změnu výše poplatku za svoz a likvidaci odpadu. Po třinácti letech, kdy byl neměnný, bude od roku 2021 navýšen o 204 koruny na částku 696 korun za osobu a rok. Osoby starší sedmdesáti let budou hradit 348 korun za rok, což je navýšení o 96 korun. Děti do šesti let zůstanou od poplatku osvobozeny. ■

Psi nově musí být ve městě na vodítku

Zastupitelé v prosinci schválili vyhlášku, která upravuje pravidla pro pohyb psů a vymezuje prostory pro jejich volné pobíhání na veřejném prostranství. Od letošního roku budou muset být psi na všech místech veřejného prostranství na celém území města na vodítku s výjimkou míst určených k jejich volnému pobíhání. To je možné ve dvanácti lokalitách města, mj. kolem řeky Ostravice, ale také na okraji některých sídlišť. Novinkou je, že i v těchto místech bude platit povinnost uklízet psí exkrementy, což bylo doposud založeno na dobrovolnosti. Další novinkou je zrušení povinnosti mít psa opatřeného náhubkem v památkové zóně nebo na nádraží, a to v souvislosti s povinností mít ho na vodítku a pod kontrolou. V platnosti naopak zůstává zákaz vstupu se psy na dětská hřiště i sportoviště. ■

Město má zpracovanou koncepci možné budoucí podoby frekventované Hlavní třídy

Hlavní třída, která je důležitou dopravní tepnou vedoucí centrem města, by mohla doznat po zprovoznění obchvatu výrazných změn. Předpokládá to zpracovaná koncepce městské třídy. „Zanalyzovali jsme předešlé návrhy a realizovali několik místních šetření s cílem vytvořit celkovou koncepci takzvané městské třídy, zahrnující ulici Příborskou a Janáčkovu v Místku až po konec Hlavní třídy ve Frýdku. Pro pracovní účely jsme ji rozdělili do šesti úseků a vzhledem k jejich charakteru navrhli ideální uliční profil, zahrnující automobily, cyklisty i pěší,“ uvedl hlavní architekt města Ondřej Zdvomka.

Už v roce 2012 nechalo město zpracovat studii úprav na průtahu města po zprovoznění obchvatu. Zahrnuje mimo jiné návrhy na zúžení jízdních pruhů,

Takto by mohl vypadat čtvrtý úsek Hlavní třídy od Janáčkovy ulice směrem ke kinu Vlast v Místku. Foto | MM F-M

rozšíření středového pásu a výsadbu stromů na Hlavní třídě od křižovatky „U Vykopnutého“ až po estakádu. Protože komunikace

Podobu okolí Národního domu v případě realizace Nové scény podle projektu Evy Jiříčné si nechalo vypracovat opoziční Naše město F-M. Foto | Naše město F-M

není v majetku města, jsou hlavní akční kroky navrhovány realizovat spolu s jejím majitelem, tedy ŘSD, a Moravskoslezským krajem. Podle návrhů bude doprava na nynější hlavní dopravní tepně města zachována i po zprovoznění obchvatu. Ze čtyřproudé silnice bude dvouproudá, bude tam místo pro cyklisty i pro chodce a v některých úsecích místa pro parkování.

Studii úprav okolí Národního domu navazujících na Hlavní třídu si už dříve nechalo zpracovat také opoziční hnutí Naše město F-M. Vizualizace ukazuje, jak by se lokalita mohla změnit v případě realizace Nové scény podle projektu světově známé architektky Evy Jiříčné. ■

Riviérou by mohla vést cyklostezka

Město Frýdek-Místek spravuje zhruba 20 kilometrů cyklostezek vedoucích kolem břehů řeky Ostravice, přehrady Olešná nebo třeba napříč nejlidnatějším sídlištěm Slezská ve Frýdku. Síť cyklostezek se město snaží rozšiřovat. Nyní má v plánu vést cyklostezku nejzelenějším sídlištěm Riviéra v Místku.

Cyklostezka by měla odvést cyklisty z frekventované komunikace Frýdlantská a nabídnout jim bezpečnou jízdu a spojení se sídlištěm. Vše je ve fázi záměru. V současné době se připravuje studie, do které budou promítnuty

i názory občanů vzešlé z on-line dotazníku. Cyklostezka má vést po chodnících, které jsou dostatečně široké, aby část z nich mohla sloužit pro bezpečnou přepravu cyklistů. O trase je už rozhodnuto, povede od křižového podchodu „U Vykopnutého“ kolem základní školy a bývalého střediska Jadran až k nábřeží Ostravice. Zatím není jasné, po které straně chodníku by měla vést, co a jak by mělo tvořit dělicí pás.

S rozhodováním mohou pomoci občané prostřednictvím vyplnění jednoduchého dotazníku na webových stránkách města. ■

Stromčky poslouží k výrobě kompostu

Až do konce ledna bude městská společnost Frýdecká skládka svážen odstrojené vánoční stromky od kontejnerů ze sídlištní zástavby.

Stromky budou svázeny do kompostárny, kde budou štěpkovány a následně využity při výrobě kompostu. Proto je nutné z nich důkladně odstranit všechny vánoční ozdoby včetně závěsných háček.

Stromky nebudou svázeny od rodinných domů. Před rokem bylo svezeno téměř dvaadvacet tun stromků. ■

INZERCE

Hledáme správce nemovitostí ve Frýdku Místku

Jedná se o částečný pracovní úvazek, vhodné pro aktivního důchodce.

Požadavky: časová flexibilita, řemeslná zručnost v oblasti běžné údržby vodo-topo, elektro. Organizační schopnosti, komunikace s nájemníky, základní dovednosti v oblasti IT (e-mail, tabulka excel, napsání objednávky).

Životopisy zasílejte na e-mail: konkurzfzm@seznam.cz

Nové jízdní řády MHD ve dvou verzích

Se začátkem roku 2021 začala ve Frýdku-Místku platit nové jízdní řády městské hromadné dopravy. Přípraveny jsou ve dvou verzích – běžné, která bude platit v lednu, únoru, listopadu a prosinci; a ve verzi výlukové (oprava severní rampy Hlavní třídy), platící od března do října, kdy nebude obsluhována zastávka Polárka. Výlukové jízdní řády se v systému automaticky přehrají, takže cestující nebudou muset složitě dohlédávat změny.

Z větších změn stojí za zmínku rozšíření počtu spojů na lince č. 865301 a č. 865311 do Řepišť za účelem lepšího spojení s Ostravou (návaznost na spoje linky 81 DPO) a zvýšení kvality spojení

pro rozvíjející se část Elis. Na lince č. 865304 dojde ke zrušení velmi málo vytižených spojů a zároveň doplnění spojů v odpolední špičce (zavedení pravidelného intervalu cca 60 minut). Na lince 865305 budou o víkendu prodlouženy vybrané spoje po směně v Průmyslové zóně až na sídliště. Změny na lince č. 865306 budou z důvodu nutnosti zajištění efektivnějšího provozu a odstranění souběhů s linkou 865307 (odjezdy z AN, úsek na staré Riviéře).

Na lince 865312 je nová zastávka Brušperk, Staroveská, točna, v souvislosti s tím je upravena jízdní doba některých spojů i vazba na spoje regionální dopravy do/z Ostravy. Tři páry spojů

o víkendu jsou přidány na lince 865314, spoje jsou navýšeny i na lince č. 865316. ■

Prodloužení uzavírky cyklostezky ve Frýdku

Až do 19. února do 14 hodin bude prodloužena uzavěra cyklostezky pod centrálním hřbitovem. Důvodem jsou komplikace spojené s realizací dešťové kanalizace, zejména střety s inženýrskými sítěmi a jejím těsným souběhem s těmito sítěmi, a to vše prováděné v hloubkách větších než čtyři metry. Objížděná trasa je vedena po místní komunikaci ul. Na Podvozlání a silnici II/648 Slezská. ■

Další rekonstrukce v městských jeslích

Areál jeslí v Brožíkově ulici se dočkal proměny. V jesličkách jsou provedeny nové rozvody silnoproudu a slaboproudu včetně domácího telefonu v pavilonu D. Ve všech ostatních pavilonech byly osazeny videopřístroje domácího telefonu, které umožňují otvírání vstupní branky do areálu. Personál starající se o děti tak už nemusí opouštět hernu pro vpuštění rodičů do objektu. Nechybí ani nová LED svítidla s teplými tóny záření.

Jesle ve Frýdku-Místku mají volná místa a celoročně přijímají děti ve věku od jednoho do tří let. Musejí však mít povinné očkování a nově přichodí děti čeká před nástupem nejprve adaptační týden, kdy si dítě postupně zvyká na režim a nové prostředí. Provozní doba jeslíček je od 6.30 do 17 hodin. ■

Město v loňském roce vysadilo přes tři stovky stromů

Ve Frýdku-Místku každoročně přibývají stovky nových stromů, které město vysazuje ve veřejné zeleni. Vloni jich bylo téměř tři sta a k tomu tisíc pět set keřů za zhruba dva miliony korun. Nové stromy jsou vysazovány na sídlišťích, v parcích i na veřejných pohřebištích.

Během podzimu se tak stalo např. ve vnitrobloku ulic Vrchlického a Ostravská, kde vzniklo dětské hřiště. Vysázeny byly převážně okrasné třešně, ale také na čtyřicet bohatě kvetoucích keřů vajgelií. Na Bruzovské ulici bylo obnoveno stromořadí, které

Foto | MM F-M

nyní tvoří převážně habry. Velká výsadba zhruba třiceti stromů, zejména dubů, okrasných jabloňů a štědřenců, proběhla v ulici Československé armády. U cyklostezky v Lysůvkách nově porostou hrušně, třešně a hlohy. Na

centrálním pohřebišti ve Frýdku nahradí přestarlé tůje na dvacet kulovitých javorů.

Vzhledem k tomu, že možnosti najít vhodná místa pro výsadbu stromů se kvůli ochranným pásmům plynovodů, horkovodů a jiných sítí zužují, nabízí radnice občanům možnost vysadit je na náklady města na soukromých pozemcích a zahradách. Vloni bylo takto vysazeno dvacet pět stromů. Žadatelé si mohli vybrat stromy jehličnaté, listnaté i ovocné. Největší zájem měli o švestky a jabloně, vysázeny byly i magnolie, buky, borovice, jedle a jirovec. ■

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT distribuuje Česká distribuční, a. s.

V případě, že vám nebyl doručen, obraťte se na reklamační oddělení společnosti:
tel.: 800 888 558 nebo e-mail: info@distribucni.cz.

Vždy uveďte kompletní adresu.

INZERCE

Střední zdravotnická škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace

třída T. G. Masaryka 451, 738 01 Frýdek-Místek, tel.: 558 630 019

www.zdrskolafm.cz

**Naučíš se
pracovat hlavou,
rukama a srdcem!**

OBORY ŠKOLY: denní studium

Praktická sestra – 53-41-M/03, přijmeme 60 žáků

Sociální činnost – 75-41-M/01, přijmeme 30 žáků

Zveme vás na virtuální Den otevřených dveří dne 29. ledna 2021
Více informací na www.zdrskolafm.cz

Střední zahradnická škola, Ostrava, p.o.

Tel: 596 622 335 e-mail: szas.ostrava@gmail.com

**Nabízí tvořivým žákům, kteří mají rádi přírodu studium
v perspektivních zahradnických a přírodovědných oborech**

Obory středního vzdělání s maturitní zkouškou:

41-44-M/01 Zahradnictví

Obor s širokým uplatněním se zaměřením na exteriéry, interiéry a design. (Jediná škola na severní Moravě s tímto oborem)

78-42-M/05 Přírodovědné lyceum

Obor pro zájemce o přírodní vědy, zejména botaniku, chemii, biologii a životní prostředí.

Obory středního vzdělání s výučním listem:

41-52-H/01 Zahradník - NOVÉ KRAJSKÁ STIPENDIA

66-51-H/01 Prodáváč květin – florista

Jedná se o obory s velkým uplatněním na trhu práce.

Více informací na WWW.SZAS-OSTRAVA.CZ

Pro mimoostavské je zajištěno ubytování ve vlastním domově mládeže.

**Dny otevřených dveří:
13. 1. 2021 14-17 h.
16. 1. 2021 9-15 h.**

V době, kdy prezident rozdával autogramy na dispečinku,

Opojnou atmosféru doby sametové revoluce a těsně po ní už asi nezažijeme. Všichni hltali doušky nově nabyté svobody, radovali se z probíhajících politických změn. Otevřely se hranice a lidé mohli po čtyřiceti letech opět svobodně vycestovat na Západ bez toho, že by o jejich cestě rozhodovali straničtí soudruzi na pracovišti, v uličním výboru nebo ve škole. Do čela země byl zvolen prezident Václav Havel. Jeho první domácí cesta vedla 3. ledna 1990 do Ostravy, Frýdku-Místku a na Důl Staříč. Na okamžiky, kdy společně sfárali na Dole Staříč 1, vzpomíná Vladimír Hütter.

► Jiří Sachr

Vzpomenete si na revoluční atmosféru roku 1989? Ještě v říjnu zatčený Václav Havel se stal v prosinci prezidentem tehdejší Československé socialistické republiky a jeho první tuzemská cesta směřovala na Ostravsko...

Když se v listopadu 1989 takzvaně lámaly ledy, bylo velmi důležité, na čí stranu se přikloní pracující na severní Moravě, která v té době byla právem nazývána baštou komunismu v rámci celé republiky. Vždyť i tehdejší Adamcova vláda se personálně významně opírala o tvrdé jádro ostravských soudruhů. Ti si byli jisti, že se pracující zdejších hutí a dolů postaví proti revolučním změnám, které se šířily republikou jako vlna tsunami po brutálním krvavém zásahu bezpečnostních složek proti studentům 17. listopadu na Národní třídě. Definitivu probíhajících změn potvrdilo, když severomoravští pracující o deset dní později vstoupili do generální stávky. Havíři, hutníci, stavaři... Všichni už toho měli dost!

Pro některé tedy nebylo překvapením, že první domácí cesta nově zvoleného prezidenta

vedla na Ostravsko. Velkou a možná i hlavní roli v jejím naplánování sehrálo Havlovo osobní přátelství s Láďou Sobasem, se kterým se Havel seznámil v kriminále a který pracoval u nás na Dole Staříč. Ten také prezidenta spolu s ministrem práce Millerem, ministrem vnitra Hradílkem a s místopředsedou vlády Valtrem Komárkem během této návštěvy doprovázel.

Václava Havla přivítalo ve Frýdku-Místku do posledního místa zaplněné místecké náměstí. Lidé nového prezidenta, který k nim promlouval z provizorní tribuny, sledovali také ze střeš a oken přilehlých domů. Jeho další kroky pak směřovaly do Ostravy a na Důl Staříč...

Po tolika letech si už neuvědomuji tu časovou posloupnost, ale protože jsem se s prezidentem Havlem osobně setkal na šachtě a byl jsem předtím i na místeckém náměstí, muselo to tak být. Mimochodem, ta setkání měla úžasnou atmosféru plnou pozitivních emocí.

Vy jste se s prezidentem Havlem setkal osobně na Dole Staříč?

No, dokonce jsem organizačně zařizoval jeho přání sfárat pod

Vladimír Hütter, který organizačně zajišťoval sfáraní prezidenta Václava Havla, byl v lednu 1990 předsedou závodního výboru Federálního odborového svazu pracovníků v hornictví a energetice na Dole Staříč 1. Foto | Jiří Sachr

zem a také jsem ho pak doprovázel. (úsměv)

Jak to vše probíhalo a kolik jste na to měli času?

Byl jsem v té době předsedou závodního výboru Federálního odborového svazu pracovníků

Přání prezidenta Havla sfárat nebylo součástí jeho původního programu.

Václav Havel několik okamžiků poté, co vyfáral z rubání na Dole Staříč 1. Foto | 2x Jaroslav Marek

Zatímco prezidentova ochranka teprve vyfárala, Václav Havel už osprchovaný rozdával autogramy.

jeho doprovod a lidé z ochranky teprve vyfárali

v hornictví a energetice na Staříči 1. V kanceláři mi zazvonil telefon a ozval se mi Láďa Sobas, se kterým jsem předtím pracoval v jedné posádce, že se pan prezident rozhodl sfárat, zda bych vše potřebné zajistil. Volal jsem řediteli, ale nebyl jsem úspěšný. Podařilo se to až kolegům z dispečinku, kteří jej o všem informovali. Celé se nám to podařilo zorganizovat poměrně svižně. Nešlo jen o to zajistit samotné sfáraní pod zem, ale také všechno kolem, co na to navazuje. Kolik lidí bude tvořit doprovod pana prezidenta a kolik jich bude chtít také sfárat? Jak zajistit jejich bezpečnost? Kde se bude pan prezident převlékat a kde se pak osprchuje? Pro všechny se musely zajistit čisté fáračky, boty. Neobléknete přece prezidenta do propocených mokrých fáraček po Frantovi, který v nich před chvílí vyjel nahoru, natož aby se obouval do smradlavých bot. S tím byl vlastně největší problém. Byl podvečer, ve skladu už nikdo nebyl. Podařilo se to vyřešit řediteli Mochlovi, který jich osobně asi dvacet odněkud přinesl. I když na Valtra Komárka už, myslím, čisté nezbyly, ten jediný dostal použité. (smích)

Harmonogram prezidentovy návštěvy byl předem rozvržen. Neplánovaná akce vyžadovala perfektní souhru všech zainteresovaných. Kolik jste na to všechno měli času?

Jak mi později Láďa Sobas vyprávěl, přání sfárat vyslovil Václav Havel během oběda v restauraci

Ještěrka u místeckého náměstí. Seděli tehdy společně u stolu ještě s Valtrem Komárkem a ministrem práce Millerem a pan prezident si postěžoval, že mu nikdo v rámci programu nezajistil, aby se podíval, v jakých podmínkách pracují horníci, že by si to velmi přál. Obrátil se na Láďu, zda by se to nepokusil zařídit. Po návštěvě Frýdku-Místku pokračovali do Ostravy. Nebyly mobily a s ředitelem ani s nikým dalším z vedení šachty se Láďa neznal. Byli jsme kamarádi, a tak bylo přirozené, že se obrátil na mě a zavolal mi z nějaké ostravské služebny. Taky vlastně pracoval na jedničce. Od jeho telefonátu až po příjezd prezidenta na šachtu do Sviadnova (sídlo Dolu Staříč 1 – pozn. aut.) uplynula jen asi hodina a půl. Celkem vražedné... (úsměv)

Kdo všechno nakonec sfáral, kdo tvořil prezidentův doprovod?

Poté, co byl prezident Václav Havel na šachtě přivítán a proběhly další oficiality, jsme se sešli v lampovně, odkud jsme se vydali k výdušné jámě ke kleci, která nás měla dopravit do podzemí. Kromě ochranky, kterou jsem identifikoval spíše podvědomě, sfárali také ministři Miller s Hradílkem, místopředseda vlády Komárek a další lidé z Havlova doprovodu včetně ředitele dolu. S celou skupinou jsme sjeli do druhého patra v hloubce pěti set padesáti metrů, odkud jsme šli asi jeden a půl kilometru do rubání, kde bylo naplánováno fárat. Sloj byla v těchto místech vysoká asi jeden a půl

metru, takže celkem komfort, žádné plazení po břiše. Veškerá technika byla z bezpečnostních důvodů vypnutá, ale kdosi tam panu prezidentovi na ukázkou spustil pancíř (ocelový dopravní pás – pozn. aut.), který je největším zdrojem prašnosti. Mezitím jsem na celou skupinu asi čtvrt hodiny čekal třicet metrů nad rubáním, když se objevil osamocený Václav Havel a postěžoval si na dýchání. Ostatní zůstávali nadále v rubání, kde byli zřejmě zaujati výkladem natolik, že ani nepostřehli, že je prezident opustil.

Jeho odchod nikdo nezaregistroval? Ani jeho ochranka?

Jak zpětně vyplynulo z celé situace, tak ne. (smích) Pan prezident chvíli postával, pak mi oznámil, že už jsme se asi zdrželi a požádal mě, abych ho doprovodil zpět ke kleci a vyjel s ním na povrch. Celou cestu zpět jsem přemýšlel, kde jsou prezidentovi bodyguardi. Jak je možné, že jej nikdo další nedoprovází? Později jsem si tu situaci živě představoval. Průvodce přednáší výklad o práci v dole, do kterého jsou všichni zabráněni: „Máme tady pancíř, to, co vidíte tady, je pluh, tohle jsou stojky... pane Millere, dovolíte? Není za vámi pan prezident? Ne? Sakra, kde je pan prezident? Neviděl někdo pana prezidenta?“ Na situaci, jak uhlídat prezidenta v důlním prostředí, je očividně nikdo nepřipravoval, navíc z bezpečnostních důvodů mohli sfárat jen beze zbraní. (smích)

O čem jste spolu během cesty zpět mluvili?

Celou dobu o důlním prostředí, zajímaly ho hlavně pracovní podmínky havířů a vyptával se na konkrétní možnosti jejich zlepšení. Líčil jsem mu, jak absurdně je nastaven celý systém plnění pracovních norem, kdy byl plán těžby stanoven na zcela nesplnitelných číslech, i když jsme těžili rekordní množství tun uhlí. Vznikaly tak situace, kdy jsme v daném měsíci sice nesplnili plán, ale splnili jsme rekord v těžbě.

Co následovalo?

Když jsme dorazili k výdušné jámě, zatelefonoval jsem strojníkovi, aby nám poslal klec, kterou jsme během asi čtyř minut vyjeli na povrch. Jen sami dva, prezident Václav Havel a já. Prezident se šel osprchovat a sešli jsme se společně opět na dispečinku, kde podepisoval přítomným kartičky s tím svým typickým srdíčkem až do chvíle, kdy už vyfáral a osprchovaný se trousil celý zbytek jeho doprovodu včetně chlapů z ochranky. Všichni se tvářili a dělali, jako by se nic nestalo. Myslím ale, že se jim všem velmi ulevilo.

Jak na vás Václav Havel působil?

Úplně obyčejný člověk. Měl obrovské charisma a působil neskuřečně skromně a lidsky. Byl zcela bezprostřední a z ničeho nedělal problém. Když si chtěl zakouřit, nabídl cigaretu nejprve všem okolo něj. V mém vnímání to vždy byla a dodnes je opravdová osobnost. ■

Vladimír Hütter udílí prezidentovi Václavu Havlovi a jeho doprovodu pokyny před sfáraním do rubání na Dole Staříč.

Prezident Václav Havel a ministr práce Petr Miller na Dole Staříč 1 (3. ledna 1990).

Foto | 2x Břetislav Olšer

Největším nebezpečím pro včely je člověk, říká Marie Knödlová

Jedinečné včelařské muzeum, včelařský skanzen, naučný včelín, naučná zahrada a také včelařská prodejna. To vše na jednom místě najdou návštěvníci včelařského naučného areálu a bývalého fojtství v Chlebovicích. Včelaření je nejen krásný koníček, ale i určitá relaxace. Je hlavně jednou z cest návratu k přírodě a k pochopení její provázanosti s člověkem. O tom všem vypráví správkyně areálu Marie Knödlová, bývalá dlouholetá předsedkyně Základní organizace Českého svazu včelařů Frýdek-Místek. „Jsme jediným zařízením takového druhu v celé republice. Na jednom místě se návštěvník dozví o včelaření téměř vše,“ říká úvodem našeho povídání.

► Jiří Sachr

Včelařské muzeum vloni oslavilo čtvrt století svého založení. Kde se zrodil nápad zřídit ho zrovna v Chlebovicích a proč právě v budově bývalého fojtství?

V devadesátých letech se občané Chlebovic společně se včelaři zasadili o to, aby se budova dnešního muzea opravila. Zpočátku to vypadalo na její zbourání, protože byla ve velmi špatném stavu. Ale přece jen se začalo s opravami a vyvstala otázka, kdo si pak budovu vezme na starost. Zasloužili včelaři Jaroslav Kopeček a Bohumír Haleš byli hlavními iniciátory myšlenky, aby objekt dostali zdejší včelaři. S tím ale nesouhlasili včelaři z Palkovic, kteří ze společné organizace vystoupili a osamostatnili se. Budova dnes patří městu, kterému platíme symbolický

nájem, a veškerý provoz táhneme z vlastních zdrojů, což ročně obnáší získat zhruba čtyři sta padesát tisíc korun. Abychom to po finanční stránce vše zvládli, prostory pronajímáme a připravujeme zde různé akce. Bohužel momentálně je uzavřeno Muzeum obce Chlebovice, o které se stará spolek Za Chlebovice krásnější. Dříve to bylo průchozí muzeum a bylo by dobré, kdybychom opět začali spolupracovat a muzeum se zprovoznilo. Vždyť sídlíme v jednom areálu.

Vloni začala dlouho očekávaná rekonstrukce střechy muzea, co konkrétně obnáší?

Jsme rádi, že rekonstrukce, kterou zajišťuje statutární město Frýdek-Místek, konečně začala. Už několik let jsme upozorňovali na nevyhovující stav střechy. Do objektu zatékalo a některé exponáty byly částečně i znehodnoceny. Zkrátili jsme turistickou sezonu, aby práce mohly začít v září. Nakonec se ale stejně trochu pozdily kvůli výskytu vzácného druhu netopýra. Dnes máme vyměněny poškozené dřevní trámy, bylo třeba nahradit více dřevěných prvků, než se původně zamýšlelo. Střecha dostane břidlicovou krytinu, která je pro tuto budovu ideálním

materiálem, tím celá budova získává jiný rozměr. Prozatím jde všechno podle plánu, rychlejší postup zhatilo počasí, protože kvůli dešti se skoro celý měsíc nedalo pracovat.

Momentálně se dokončuje část od zahrady a vše by mělo být hotovo do konce února. Fojtství jako takové už je téměř dobudováno a je jedním z nejzachovalejších v kraji. Myslím, že se budeme mít čím pochlubit.

Loňský rok byl ve znamení spousty omezení, mohli jste vůbec oslavit těch pětadvacet let založení včelařského muzea, které bylo základním kamenem pro současný včelařský naučný areál?

Co jsme si naplánovali, to se podařilo. Na jaře jsme instalovali výstavu Tak šel čas, později jsme představili novou dokumentační knihu Včelařský naučný areál v proměnách času. Koncem srpna nechyběly Včelařské slavnosti, které byly hlavním bodem oslav. A nesmím zapomenout na novou Chlebovickou medovou stopou. (úsměv)

Můžete přiblížit, o co se jedná?

Jde o naučnou stezku s herním prvkem. Na její trase návštěvník poznává zajímavá chlebovická místa a dozvídá se také zajímavosti z oboru včelařství. Nápad na její vybudování ve mně zrál už delší dobu, ale konečné rozhodnutí padlo až na konci roku 2019. Měla jsem představu, že stezku bude provázet její maskot včelka Medulinka, a hledala jsem někoho, kdo by ji výtvarně ztvárnil. Oslovila jsem ilustrátorku Blanku Vostrou, které se náš záměr líbil a byla ochotna ji nakreslit. Medulinka s radostným kukučem dnes návštěvníky provází medovou stopou. Během putování

čekají na účastníky kvízové otázky, jejichž odpovědi si zaznamenávají na hrací kartu Medovka, a za vyluštění tajenky získají účastnický list. Chlebovická medová stopa byla otevřena u příležitosti pětadvaceti let založení včelařského muzea a sedmi set let od znovuoobnovení obce Chlebovice. Věřím, že se stane příjemným zpestřením návštěvy včelařského naučného areálu i Chlebovic.

Předpokládám, že zájem o návštěvu areálu je značný. Kdo k vám nejčastěji zavítá?

Je to tak, jezdí k nám opravdu dost lidí z různých koutů republiky. Velkou část tvoří zájezdy od mateřských až po střední školy. Snažíme se pro ně připravovat pestrý program, nechybí naučné programy, videoprojekce, medobraní, výtvarné programy, venkovní soutěže. Rozšířili jsme nabídku a školy si to velice chválí. Takže se u nás děti projedou třeba i včelmetrem.

Včelmetro? Přiznám se, že o tom jsem dosud neslyšel...

Včelmetro je audionahrávka, která vznikla při otevření půdní expozice v roce 2008. Děti se virtuálně projedou čtyřmi stanicemi a přitom si vyslechnou povídání o tom, proč jsou včely důležité, co by se stalo, kdyby ze světa zmizely, a další zajímavosti. Vše probíhá při zhasnutých světlech, je to takové příjemné sedmiminutové relaxační povídání.

Co nabízí expozice včelařského muzea, jak těžké bylo získat vystavené exponáty?

Jsem zastáncem toho zachránit každý exponát. Většinou je máme od včelařů, kteří o nás vědí, protože máme dobré jméno. Některé exponáty nám zapůjčilo Muzeum Beskyd, ale ty budeme vracet, protože nám nově přibyla spousta vlastních. Z těch nejceněnějších uvedu alespoň včelařský patent Marie Terezie z roku 1775 pojednávající o ochraně včel nebo sbírku medometů, která je svým rozsahem v republice zcela ojedinělá.

Včelaření je poslání, jak jste se k němu vlastně dostala?

Včely choval můj dědeček a pak i tatínek, který mě nabádal, ať také začnu včelařit. Přiznám se, že mě to nějak extra nebralo. Rozhodlo asi až to, že mi soused věnoval tři včelstva. Kdybych tehdy měla více rozumu, velmi bych

poslouchala rady zkušenějších a přistupovala k mnoha věcem jinak. Ale byla jsem mladá, měla jiné zájmy. (úsměv) Všechno má svůj čas a musí uzrát. Později jsem pracovala v Sokole v Zelinkovicích, věnovala se mládeži a vystudovala jsem včelařský obor v Nasavrkách.

Od roku 2003 pracujete s včelařským dorostem, založila jste včelařský kroužek pro děti, který vedete dodnes...

Tato práce mě moc baví, řídím se heslem, že čas věnovaný dětem není nikdy ztracený. I proto pro mládež každoročně pořádáme Letní školu včelařů, letos se uskuteční už popatnácté. Celý náš areál je postaven na environmentální výchově. Bez podpory Moravskoslezského kraje a města Frýdek-Místek by takto nemohl fungovat a dále se rozvíjet.

Co vás na včelách nejvíce fascinuje?

U včel najdete zklidnění. Nemůžete k nim chodit ve spěchu, ideální je u nich chvíli pobýt a naladit se na jednu vlnu, ať vás neberou jako nepřítele. Fascinuje mě jejich pracovitost a společenství, včelstvo chce přežít a vždy vycítí, když je něco v nepořádku.

Troufnu si říct, že jeho největším škůdcem je včelař, protože pořád něco vymýšlí, a ne všechno slouží k jejich prospěchu.

Co v dnešní době včely nejvíce ohrožuje?

Je to hlavně činnost člověka, dále různé nemoci, změna klimatu. Včelařský rok má sedm období, jejichž počátek signalizovala určitá rostlina. Dnes se příroda chová trochu jinak. Člověk stále vymýšlí něco nového, chce si usnadnit práci, místo aby sledoval, co se děje na česně a aby vůbec pochopil fungování včelstva a provázanost s přírodou. U včel má všechno svůj řád. Je docela smutné, kam se české včelařství dostalo, ale věřím ve zdravý rozum, že včely i přírodu začneme vnímat jinak. U nemocí se často potýkáme s varroázou, v poslední době se k tomuto onemocnění přidalo ještě virové. Alarmující je celkový úbytek hmyzu, do pastvy včel se dostávají různé postříky, nevysazují se rostliny důležité pro včely. Bez nich to skutečně nepůjde. Pokud v tom něco závčasů neuděláme, bez opylení nebudeme mít potravu, změní se ráz krajiny, což by byl velký problém.

Není bez zajímavosti, že v posledních letech přece jen přibývá žen, které se věnují včelaření...

Je to tak a mnohdy jsou úspěšnější než muži. (úsměv) Mrzí mě, že jsem poslední roky musela včelaření z důvodu rozvoje včelařského areálu dát trochu stranou, ale věřím, že to už v následujícím období napravím.

Jste majitelkou včelího obchůdku. Podle čeho pozná laik opravdu kvalitní a dobrý med, liší se jeho účinky na lidský organismus?

Správný med zkrystalizuje, to je přirozené. V obchodech jsou květové, medovicové i smíšené. U nás prodáváme vlastní med, a když nám pochybí zásoby, máme dohodu se dvěma třemi včelaři, kteří nám v časech bídy pomohou. Samozřejmě je dobře známe, musíme nabízet kvalitu, abychom šli příkladem. Osobně mám nejraději první jarní smíšený med, květový med z nektaru je pro nás mnohem účinnější a zdravější. Pozdější medovicový med je zase lahodnější, má více minerálů.

Co byste poradila začínajícím včelařům?

Kdo chce včelařit, musí na to mít dostatek času, a hlavně mít to jak se říká v srdíčku. Jsou bohužel i tací, kteří v tom vidí pouze peníze, ale pak to nikdy nemůže fungovat. Když k nám přijdou na kurz zájemci o včelaření a jejich prvním zájmem jsou dotace, ukáže se, že ve skutečnosti jim jde hlavně o finanční zisk. Navíc brzy sami zjistí, že to zdaleka není jen o tom výnosu z medu. Z včelaření nemá užitek jen samotný včelař, ale z devadesáti procent se udává, že je to práce pro společnost, protože když nebudou včely, nebudou mít lidé opylené zahrady. Ale zpět k otázce, je třeba si rozmyslet vhodné místo a posoudit, zda je pro včely v okolí dostatek pastvy, což je důležité pro rozvoj včelstva. Není od věci načíst si literaturu, podívat se na video, navštívit nějaký kurz či přednášku. Vůbec nejlepší je oslovit zkušenějšího včelaře se zájmem pomoci mu a získávat cennou praxi.

Určitě už pomalu plánujete příští sezonu, jaká podle vás bude?

Hlavně se na ni moc těšíme, protože setkávání s lidmi nám docela chybí. Budeme mít nové pozorovací úly a připravujeme různá další zpestření. ■

Stavba obchvatu pokračuje i během zimního období

Ředitelství silnic a dálnic bude i v zimních měsících pokračovat se stavbou téměř devítikilometrového úseku, který z centra Frýdku-Místku odvede tranzitní dopravu čítající denně pětadvacet tisíc aut.

V zimním období je v plánu především výstavba na mostních objektech. Největší dopravní komplikace, které aktuálně stavba obchvatu působí, by měly skončit v polovině roku. Jedná se zejména

o kyvadlové provozy brzdící dopravu na cestě od Dobré nebo od Starého Města.

Obchvat Frýdku-Místku po dálnici D48 se buduje několik let bez přestávky na více místech současně zásluhou spolupráce mnoha odborných subjektů. Stavba vedoucí jižně od města je rozdělena do dvou základních etap, kdy každou z nich staví jiné sdružení firem. Zmíněné etapy dělí řeka Ostravice.

Obchvat Frýdku-Místku roste před očima i v zimním období.

Foto | 2x ŘSD ČR

Stavba přemostění na trase obchvatu Frýdku-Místku nedaleko Skalice.

První etapa (D48 Frýdek-Místek, obchvat I. etapa a D56 připojení na D48) byla zahájena v dubnu 2018. Druhá etapa (D48 Frýdek-Místek, obchvat II. etapa) je prováděna od září 2019.

Lidé z Frýdku-Místku už se nemohou dočkat, až bude obchvat hotový, jeho část už má být

v provozu na začátku roku 2022. Už v polovině prosince skončily práce na jedenáctikilometrovém úseku nové dálnice mezi obcemi Rybá a Rychaltice. Po třech letech tak mohou řidiči využívat celý dvacetikilometrový úsek z Frýdku-Místku až k Novému Jičínu bez omezení. ■

INZERCE

**Střední odborná škola,
Frýdek-Místek, příspěvková organizace**

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

ODBORNOST JE JISTOTA UPLATNĚNÍ

K MATURITĚ NAVÍC:

- výuční list • podpora výuky matematiky
- řidičský průkaz A1, B, C, T • možnost specializace • praxe ve firmách

AGROPODNIKÁNÍ

- Chov koní a alternativní plodiny
- Mechanizace a služby

PROVOZ A EKONOMIKA DOPRAVY

- Logistika a celnictví
- Logistika a silniční doprava

MECHANIK SEŘIZOVAČ

- Programování CNC strojů
- 3D tiskárny

K VÝUČNÍMU LISTU NAVÍC:

- řidičský průkaz - A1, B, C, T • kvalifikační průkaz - LKT, UKT, motorová pila, sklízecí mlátička, a další • svařecké průkazy, vč. svařování plastů
- řada speciálních kurzů dle zájmu • praxe ve firmách

AUTOMOBILNÍ

- Automechanik
- Autoelektrikář

STROJÍRENSKÉ

- Strojní mechanik
- Obráběč kovů

ZEMĚDĚLSKÉ - HOSPODÁŘSKÉ

- Opravář zemědělských strojů
- Opravář zemědělských strojů - Kovárství
- Zemědělec farmář
- Zemědělec farmář - Lesní mechanizace
- Zahradník

Návštěva školy je možná po domluvě. Těšíme se na vás.

Bližší informace na stránkách školy.

@sosfm.cz

www.sosfm.cz
www.damevic.cz

První tuzemská cesta prezidenta Václava Havla vedla 3. ledna 1990 do Frýdku-Místku, Ostravy a na Důl Staříč

Zaplněné místecké náměstí i vřelé přivítání na Dole Staříč. Taková byla atmosféra první tuzemské cesty nově zvoleného prezidenta Václava Havla na severní Moravu.

Foto | 2x Jaroslav Marek (nahore), 6x Ota Landsberger

Zemřel první ředitel pivovaru Radegast Václav Petras

Na sklonku minulého roku zemřel ve věku 93 let první ředitel pivovaru Radegast a válečný veterán Václav Petras. V nošovic-kém pivovaru, kde spolu s prvním sládkem Jaromírem Franzlem stáli u zrodu charakteristické hořké chuti piva Radegast, působil v sedmdesátých letech.

Václav Petras se narodil 3. července 1927 v Kvasilově na Ukrajině. Studoval českou školu a během války vstoupil do učení v kvasilovském pivovaru. V roce 1944 mu při náletu zahynul otec. Ještě téhož roku se spolu se svou sestrou a bratrem přihlásili jako dobrovolníci do Svobodovy

armády a jako spojař zde prošel dukelskou i ostravskou operací, aby své válečné tažení zakončil v Praze.

Po válce vystudoval v hlavním městě střední pivovarskou školu a později také Vysokou školu chemicko-technologickou. Celý profesní život pracoval v pivovarnictví a své zkušenosti získával postupně v pivovarech v Kadani, Opavě, Ostravě a Louče u Nového Jičína. Postupně si vyzkoušel, jaké je to být sklepmistr, sládek a nadsladovník. V jednačtyřiceti letech byl jako jeden z největších odborníků ve svém oboru povolán, aby řídil stavbu nového pivovaru v Nošovicích.

Na tehdejší nečekanou nabídku vzpomínal o několik desítek let později: „Byl to šok. Ale věděl jsem, že je přede mnou vrchol mého pivovarského života. A na takovou výzvu se neříká ne.“ Ve funkci ředitele pivovaru Radegast působil od roku 1970 až do roku 1979. Jedenáct nošovic-kých let považoval za své nejkrásnější pivovarské období. „Bylo to

První ředitel pivovaru Nošovice Václav Petras.

Zdroj | Archiv společnosti Plzeňský Prázdnoj

nezapomenutelné. V pivovaru se sešla skvělá parta. Všichni dělali svou práci s obrovským nadšením a láskou.“ Poté byl

jmenován podnikovým ředitelem Severomoravských pivovarů, n. p., v Přerově.

Za svůj celoživotní přínos byl v roce 2013 uveden do síně slávy českého pivovarnictví a sladařství. Když v roce 2000 začal pivovar Radegast oceňovat své zaměstnance cenou Zlatý Radegast, byl jedním z prvních pěti oceněných. Byl rovněž nositelem mnoha vojenských vyznamenání – Řádu Velké vlastenecké války, Dukelské medaile a medaile Za chrabrost před nepřitelem.

Současný manažer pivovaru Ivo Kaňák se s Václavem Petrasem setkal naposledy v srpnu 2020, když si společně prohlíželi knihu „50 let pivovaru Radegast“. „Udělovalo mu to velkou radost, když si ještě mohl na stránkách knihy zavzpomínat na staré přátele a „nošovickou éru“. Když jsem mu nalistoval jeho fotografii u čela velkého dřevěného sudu s nápisem „Přisaháme pod sudem, že vodu nepijem“, knihu uchopil, přitiskl si ji na sebe a řekl mi: „Díky pivovaru, Ivošu.“ ■

INZERCE

STŘEDNÍ ŠKOLA ŘEMESEL

FRÝDEK-MÍSTEK, příspěvková organizace

Pionýrů 2069, 738 01 Frýdek - Místek

„DÁVÁME SVĚTU ŘEMESLNÍKY“

MATURITNÍ OBORY:

ELEKTROTECHNIKA, STAVEBNICTVÍ, NÁBYTKÁŘSKÁ A DŘEVAŘSKÁ VÝROBA

ÚČEBNÍ OBORY:

ELEKTRIKÁŘ, INSTALATÉR, TRUHLÁŘ, TESAŘ, ZEDNÍK, MECHANIK PLYNOVÝCH ZAŘÍZENÍ

SPECIÁLNÍ ÚČEBNÍ OBORY:

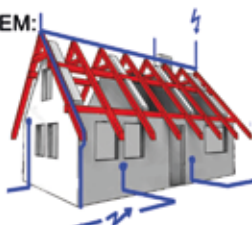
STROJÍRENSKÉ PRÁCE, ZEDNICKÉ PRÁCE, STRAVOVACÍ A UBYTOVACÍ SLUŽBY

DVOULETÉ NÁSTAVBOVÉ STUDIUM S MATURITNÍ ZKOUŠKOU:

NÁBYTKÁŘSKÁ A DŘEVAŘSKÁ VÝROBA, PROVOZNÍ ELEKTROTECHNIKA

JEDNOLETÉ STUDIUM S VÝUČNÍM LISTEM:

ELEKTRIKÁŘ, INSTALATÉR, TRUHLÁŘ, TESAŘ, ZEDNÍK, MECHANIK PLYNOVÝCH ZAŘÍZENÍ

**MOTIVAČNÍ A PROSPĚCHOVÁ
STIPENDIA AŽ 33 000 Kč**

Individuální konzultace pro uchazeče o studium.

On line veletrh středních škol:

19. a 28. 1. 2021 od 10 do 18 hodin.

Více informací na našich webových stránkách

Tel.: 558 421 203, 728 979 399

E-mail: svidrnoch@ssremesel.cz

www.ssremesel.cz

FMP 1706/01

Spolek Člověk a Víra

vás již po páté zve do Ostravy na premiéru putovní výstavy velkoformátových fotografií.
Výstavu zašití u biskupa Martina Davida a náměstek primátora města Ostravy Zbyňka Pražák.

Výstava velkoformátových fotografií

10. 1. - 19. 2. 2021

v katedrále Božského Spasitele v Ostravě

Vernisáž proběhne 10. 1. 2021 po mši v 10:30 h

člověk > VÍRA

vstup zdarma

Mediální partneři:

Výstavu podporují:

Otevírací doba katedrály:
Úterý - sobota:
8:15 - 12:15 hod. 13:15 - 17:15 hod.
Neděle: 13:00 - 18:00 hod.

Prostor u Růžového pahorku dozná změn

Také letos bude pokračovat estetizace veřejných míst. Trendem města je minimalizovat betonové plochy a nahrazovat je zelení. Vloni se takto změnil prostor před prodejnou potravin a zdravotním střediskem na Třanovského ulici ve Frýdku. Nyní město přichází s návrhem na změnu veřejného prostoru u obchodního centra Růžový pahorek. V jeho nadzemní části by měl být odstraněn téměř celý asfalto-betonový střed. Upraven by byl také prostor ve spodní části, kde se nacházejí zídky ve špatném technickém stavu, které budou letos odstraněny.

Kultivace prostoru u Růžového pahorku by mohla být realizována ve čtyřech etapách. Návrh zahrnuje mj. razantní zúžení zbytečně širokého schodiště v horní i střední části, které by mělo být nahrazeno zelení. Velkou proměnou by

mohla projít plocha od obchodu s potravinami k červené lávce přes cestu ke Kauflandu. Téměř celá střední část této nadzemní asfalto-betonové plochy by mohla být vybourána a propojena jednoduchou lávkou. V konečném důsledku by to vypadalo tak, že se jedná o dva blízko sebe stojící objekty spojené lávkou a zároveň napojené na další lávku přes čtyřproudovou silnici Revoluční, která odděluje sídliště od frýdeckého

náměstí. Změny by se dotkly i prostoru pod asfalto-betonovými plochami v úrovni komunikace, kde bude řešeno i parkování. Přeměna daného prostoru počítá také s výsadbou zeleně, doplněním městského mobiliáře i herních prvků. Celková přeměna prostoru je ve fázi záměru, zatím nebyla zpracována projektová dokumentace. Kultivace prostor bude realizována postupně po etapách a bude rozložena do několika let. ■

Občané se dočkali přemístění autobusové zastávky

Ve Frýdku na ulici Elišky Krásnohorské vznikla nová autobusová zastávka, která na stejné ulici nahradila zastávku „Frýdek, rozcestí u školy“. Město tímto způsobem zareagovalo na dlouhodobé požadavky občanů, kteří upozorňovali

na blízkost dvou zastávek uprostřed ulice a současně velkou vzdálenost od jedné z největších základních škol ve městě a od sídliště K Hájků. Nová autobusová zastávka vznikla za křižovatkou s Puškinovou ulicí, v blízkosti školy

a dětského hřiště Hříbek. Jedná se o autobusový záliv, který bylo možné vybudovat jen v těchto místech. Je tři metry široký a dvanáct metrů dlouhý, splňuje bezbariérové parametry. Na místě bývalé zastávky mohou parkovat auta. ■

Započaté investiční akce letos budou pokračovat

V letošním roce bude město Frýdek-Místek hospodařit s částkou 1 631 805 010 korun. Ve srovnání se schváleným rozpočtem na začátku roku 2020 činí propad příjmů 58 milionů korun. Návrh rozpočtu je zpracován tak, aby město a jeho příspěvkové organizace mohly fungovat a aby

pokračovaly velké už započaté investiční akce. Těmi jsou např. budování kanalizace v okrajových částech města, výměna bytových jader v Penzionu pro seniory, celková rekonstrukce městské knihovny v Místku nebo rozšíření frýdeckého hřbitova. Z nových investičních akcí rozpočet zahrnuje

např. stavební úpravy objektu na Těšínské ulici na sídlo městské policie, výstavbu tělocvičny při ZŠ v Chlebovicích nebo rekonstrukci hasičské zbrojnice na Střelníční ulici, která je v havarijním stavu. Celková zadluženost města v roce 2021 bude činit 365 milionů korun. ■

Chodníky v parku dostaly nový povrch

V závěru roku došlo k opravě chodníků v Koloredovském parku poblíž domu s pečovatelskou službou na ulici 17. listopadu v Místku. Starý popraskaný a deformovaný asfalt byl nahrazen novým asfaltovým povrchem.

Máte nápad, jak zlepšit život ve městě?

Statutární město Frýdek-Místek v rámci dlouhodobého strategického plánu rozvoje města vytváří akční plány, které rozpracovávají dlouhodobou strategii na kratší období. Nyní se připravuje akční plán na období 2021 až 2022. Podílet se na něm může i veřejnost.

Rozvoj města má dopad na občany, zájmová sdružení i podnikatele. Nápady, požadavky i přání, které by přispěly k dalšímu rozvoji města a lepšímu životu ve Frýdku-Místku, bude radnice přijímat do poloviny ledna. Námety by měly být co nejkonkrétnější, měly by zahrnovat popis záměru i odhad časové a finanční náročnosti. Svým charakterem mohou být nejen „tvrdé“ (infrastrukturní, stavební), ale také tzv. „měkké“ (rozvíjející dovednosti – vzdělávání, volnočasové aktivity...).

Formulář pro sběr projektových záměrů je na webových stránkách města a v tištěné podobě na informacích v přízemí budov magistrátu na ul. Politických obětí v Místku a Radniční ve Frýdku. Ke každému jednotlivému záměru je nutné vyplnit samostatný formulář a odeslat jej do 15. ledna elektronicky na e-mail buczkova.jana@frydekmistek.cz nebo odevzdat na informacích. ■

PF 2021

Jen dobré zprávy v letošním roce
přeje tým redakce

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ
PATRIOT

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

Olbrachtova ulice

Spisovatel, překladatel a novinář Ivan Olbracht (vlastním jménem Kamil Albrecht Zeman) se narodil do rodiny advokáta v Semilech na Tři krále roku 1882. Gymnázium studoval ve Dvoře

Filmový plakát k filmu Anna proletářka, 1952.

Králové. Poté pokračoval na právech, ze kterých přešel na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, ale ani tu nedokončil. V roce 1909 začal pracovat jako novinář ve Vídni, o sedm let později byl přeložen do Prahy. V letech 1920 až 1929 byl redaktorem Rudého práva. Za svou politickou aktivitu byl dvakrát vězněn (v roce 1926 dva měsíce ve Slezské Ostravě a zážitky pak zpracoval ve svém románu Zamřížované zrcadlo). V letech 1930–1936 pobýval na Podkarpatské Rusi a svědectví o tom podal ve svých dílech, která patří k jeho nejlepším (např. Nikola Šuhaj loupežník, Golet v údolí, O smutných očích Hany Karadžičové). Pro mládež převyprávěl biblické příběhy a staré české mýty a pověsti. Po druhé světové válce se stal poslancem za Liberecko, v roce 1947 dostal titul národní umělec. Zemřel 30. prosince 1952 v Praze. Mnohé jeho romány byly zfilmovány (například Anna proletářka, Marijka nevěrnice, Nikola Šuhaj, Golet

Spisovatel, překladatel a novinář Ivan Olbracht.

Foto | Zx Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

v údolí). Osoba Nikoly Šuhaje se stala námětem i pro operu a pro slavný „trampek“ muzikál Nikola Šuhaj loupežník (1978) s herci brněnského divadla Husa na provázku.

Frýdecká Olbrachtova ulice je důležitou spojnici v místní části Nová Osada, obklopena z jedné strany „dosud“ loukami a z druhé domy bývalé dělnické kolonie se zahrádkami. ■

INZERCE

SBĚRNÉ DVORY

S.R.O.

Zbavíme Vás STARÉ
oceli, mědi a jiných kovů

STARÉHO
železa i papíru

**I v roce 2021 Váš odpad
proměníme v poklad!**

Svazarmovská 88, FM, Bahno	tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Sviadnov	tel.: 558 655 075, 602 510 018
	fax.: 558 655 607
J. Matěje 515, Brušperk	tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O.	tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

FMP 172/01

INZERCE

VYUŽIJTE ZIMNÍCH SLEV NA OKNA
A DVEŘE PRAMOS A NAKUPTÉ
ZA MIMOŘÁDNĚ VÝHODNÉ CENY.

AKCE PLATÍ DO 31. 1. 2021

Obchodní kanceláře ve vašem regionu:

OSTRAVA	ostrava@pramos.cz , 775 591 346
OPAVA	opava@pramos.cz , 775 591 357
NOVÝ Jičín	novyjcicin@pramos.cz , 775 591 361

800 100 111, více na www.pramos.cz

FMP 172/01

POMŮCKA: AMD, ANT, EPS	INICIÁLY PÉVCE HAKENA	POTAH	1. DÍL TAJENKY		ZNAČKA PC PROCESSORU	HRAČKA ANGLICKY	INICIÁLY ZPĚVÁKA KERNDLA	CHEM. ZN. ERBIA	ZVUK TRÓUBENÍ	IDENTIFI- KAČNÍ ČÍSLO ZKR.	INICIÁLY HERCE EFFY	INICIÁLY BYVALÉHO POLITIKA RAŠINA		ALKALOID V ČAJI	MRAVENEČ ANGLICKY		ŽELEZNICE HOVOR.	TLUSTÉ STŘEVO LATINSKY
TYP GRAFICKÉHO FORMÁTU ANGL. ZKR.				DRUH SPORTU									CHEM. ZN. TANTALU CITOSLOVCE SKŘÍPÁNÍ				DÝCHACÍ CESTY ZKR.	
CITO- SLOVCE HOUPÁNÍ				2. DÍL TAJENKY INIC. SPIS. NEFFA													MPZ RUMUNSKA ZMIZET VOZEM	
	VSTUPY MINISTER, PRŮMYSLU A OBCHODU																	
VÝROBNA MOUKY						ZESÍLENÝ ZÁPOR	MALÝ CEDNÍK											
POVEL KE STŘELBĚ						AKCIOVÁ SPOLEČ- NOST ZKR. NICKY								HOSPO- DÁŘSKÉ NOVINY ZKR.	JMÉNO JAN FRANC. MATKA			
TYKAJÍCÍ SE OKNA														TÉLOCVIČNÝ PRVEK NEDOBŘÝ				REMÍZA V ŠACHU ČÁSTI ÚST
	ZNAČKA AMPÉR- HODINY	DVOJZPĚV INICIÁLY MODERÁTO- RA ANDĚLA						INICIÁLY SKLADA- TELE DVOŘÁKA	INICIÁLY HERCE BRZO- BOHATÉHO	OXID URANATÝ	INICIÁLY HERCE RAŠILOVA	VĚDĚT NÁZEV HLÁSKY N					VOZKOVÝ CITOSLOVCE CHEM. ZN. CINU	
NÁSTUP						SVISLÝ LICNÍ SOUSTRUH									TANCOVAT HOVOR.			
PONIŽENÍ MN. Č.						SPECIÁLNÍ									ČÁSTICE HMOTY MN. Č.			

FRÝDECKO=MÍSTECKÝ

PATRIOT

měsíčník do každé
poštovní schránky

www.ocfryda.cz

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz nejpozději do 31. ledna. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč na nákup v OC Frýda získávají: Roman Horváth, Kristýna Bendová z Frýdku-Místku a Alena Kubošová z Liskovce. Ceny výhercům doručíme.

Privítejte zimu v novém voze ŠKODA

Vůz ŠKODA SCALA na vás čeká v akční nabídce s 0% úrokem, povinným ručením jen za 125 Kč měsíčně a výkupním bonusem ve výši 20 000 Kč za váš stávající vůz.

V rámci balíčku Mobilita PLUS navíc získáte prodlouženou záruku až na 5 let.

Více informací o nabídce naleznete na webových stránkách našeho dealerství nebo na skoda-auto.cz. S výběrem vozu Vám rádi poradíme také telefonicky.

125 ŠKODA AUTO
LET

ŠKODA Financial Services
Úvěr. Leasing. Pojištění. Mobilita.

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO

Beskydská 704, 738 01 Frýdek-Místek

Tel.: 730 588 246, 606 692 053

www.ado-autodruzstvo.cz

Ilustrativní fotografie

se zvýhodněním až
50 000 Kč

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozu
ŠKODA SCALA: 4,7-5,1 l/100 km, 106-116 g/km

Nic nenakopne do nového roku lépe, než káva Big Blond z pražírny v Místku!

Resort Stará pošta | Penzion & Kavárna & Pražírna

Kávu Big Blond pořídíte osobně
v pražírně kousek od místeckého náměstí
nebo na našem e-shopu www.bigblondcoffee.cz

Pražírna a kavárna Stará pošta
U Staré pošty 53
738 01 Frýdek-Místek